

doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.
katedra právních dějin

Posudek na diplomovou práci

Tomáš Matouš, *Právní úprava držení a nošení zbraní od roku 1918 po současnost*, Plzeň 2023, 68 s.

Předloženou práci diplomant rozdělil do šesti kapitol, které doplňuje úvod, závěr, anglické resumé, seznam použitých zkratk a seznam použitých zdrojů. Jednotlivé kapitoly jsou pak dále členěny na podkapitoly při využití celkově čtyřstupňové struktury. V první kapitole nazvané Základní pojmy diplomant shrnuje zejména kategorizaci druhů zbraní, které současně definuje. Následují kapitoly věnované zbrojnímu patentu z roku 1852, právní úpravě v meziválečném období, v období Protektorátu Čechy a Morava, v období komunismu a poslední kapitola je věnována období po zániku ČSSR a sahá až do současnosti. Práce tak na první pohled stojí na pomezí právních dějin a platného práva. Vzhledem k tomu, že recentní právní úpravě je věnováno jen několik málo stran na závěr, není to na překážku právněhistorickému zaměření a naopak to diplomant využil k vhodnému ukončení předložené problematiky. Poslední dvě kapitoly jsou v rámci dalšího vnitřního třídění i na základě postupně se měnící právní úpravy dále chronologicky rozčleněny.

Užitá struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu. Poměrně vysoká míra strukturování (až čtyři stupně podkapitol) je celkem vhodně zvolena a přispívá přehlednosti práce. Předložená práce je zaměřena zejména na zákonnou a podzákonnou úpravu předmětné problematiky, přičemž vedle správněprávního pohledu je akcentován i pohled trestněprávní, což vede k vyšší komplexnosti pojednání tématu. Jádrem práce jsou kapitoly zaměřené na právní úpravu v Československu, tj. zejména na období let 1918 až 1989 (3. – 5. kapitola). Jejich součástí – vedle rozboru právní úpravy – je přitom také stručně prezentovaná dobová

judikatura, což lze považovat za pozitivum předložené práce. Práce jako taková podává slušný přehled právní úpravy i judikatury předmětného tématu se týkající. Z různých drobných chyb či nejasností lze například upozornit na problematickou definici chladné zbraně, kdy je uvedeno, že zbraně této kategorie způsobují poškození převážně bodnutím (s. 6). S tím nelze zcela souhlasit, ostatně v tamtéž následujícím výčtu najdeme třeba sekeru či bojové kladivo, které způsobují poškození úderem a nikoliv bodnutím, ke kterému jsou z povahy použitelné jen velmi omezeně. Obvyklé třídění zbraní je na střelné (dále tříděné na mechanické, palné a plynové) a chladné. Ty se dále obvykle třídí na bodné, sečné (některé však mohou být vzhledem ke své povaze a použití bodnosečné), úderné a případně vrhací. Stranou pak nechávám zbraně kombinované. Dalším – obsahově souvisejícím – příkladem je diplomantovo tvrzení, že dle § 3 odst. 3 nařízení říšského protektora č. 20/1939, o držení zbraní v území Protektorátu Čechy a Morava, se nařízení o odevzdání „vztahovalo i na jiné zbraně než ty střelné. Konkrétně ... sečné a úderné zbraně...“. Ve skutečnosti se vztahovalo na „sečné a bodné zbraně“ a to „jen, pokud jde o dýky, krátké dýky (stiletty), dutě broušené dýkovité nože, trojsečné dýky a jiné skryté, k záludným útokům způsobilé zbraně jakéhokoli druhu, na př. části dýk a pod., nebo jsou-li schovány v počtu větším než pět kusů.“ Ostatní sečné a bodné zbraně podléhaly jen oznámení.

Rozsah v práci užitého poznámkového aparátu se zdá nadstandardní – 248 poznámek pod čarou v průběhu vlastního textu. Na v práci užitý zdroj – prameny i literaturu – je v textu průběžně odkazováno při snaze o zachování jednotné normy. Nejasně působí odkazy na nařízení říšského prorektora, které nejsou zcela standardně a jednotně používány. Bylo by také vhodné doplnit, odkud autor čerpal používané judikáty, například i jen zmíněním použité databáze při prvním použití. Prospěla by také závěrečná kontrola – poznámka pod čarou by měla vždy začínat velkým písmenem a končit tečkou, mezi symbolem „§“ a jeho číslem má být mezera, „s.“ označující strany, na které je odkazováno, by mělo být vždy před příslušným číslem strany a ne až za ním atp.

Pokud jde o využití zdroje, vychází práce z řady právních předpisů různé právní síly, z řady publikovaných judikátů vyšších soudů a z literatury nejen recentní právněhistorické, ale i z dobové právní literatury. Při bližším pohledu do

poznámkového aparátu zjišťujeme, že se práce v zásadě opírá o text právních předpisů, případně judikátů, který parafrázuje. Literatura je využívána v menší míře. Autor zde přitom mohl více využít běžně dostupných titulů zejména z oblasti trestního práva a komentářů k trestním zákonům, ale i dobových učebnic a komentářů k příslušným pojednáváním zejména trestněprávním ustanovením. Získal by tím – vedle práce s judikaturou – také hlubší náhled na postupy v praxi a na dobové akademické názory. K tomu by mohla napomoci také odborná časopisecká literatura, která zůstala zcela stranou jeho pozornosti. Postrádám například také využití poměrně rozsáhlého encyklopedického hesla P. Sedláčka v Encyklopedii českých právních dějin (Zbraně a střelivo. In: K. Schelle – J. Tauchen, eds., Encyklopedie českých právních dějin XXII. svazek Zákon ob-Ž. Plzeň 2021, s. 175-194).

Pokud jde o kontrolu plagiátorství kvalifikačních prací, tak na základě dat poskytnutých systémem Theses byla zjištěna nejvyšší míra podobnosti ve výši 31 % a to s rigorózní prací Právní úprava držení a nošení zbraní v historickém vývoji, která byla na KPD FPR ZČU předložena v roce 2020. Druhá nejvyšší míra podobnosti byla nalezena ve výši 17 % a to u diplomové práce Právní držení a nošení zbraní v letech 1945-1989, která byla předložena na Masarykově univerzitě v roce 2021. Následují shody ve výši 8,3 % a nižší. Vzhledem k zjištěné míře podobnosti bylo nutno přistoupit k posouzení jednotlivých pasáží, u kterých byla shoda systémem Theses zjištěna, a to se zaměřením na zjištěné shody přesahující 8 %.

Část nalezených shodných pasáží je ve skutečnosti pouze podobná, což je dáno tím, že zákonitě pojednává o obdobné problematice, a nelze tvrdit, že jde o pouhé parafráze. Systém zde dohledal podobnost textu, ale nikoliv jeho plnou shodu. V řadě případů jsou tyto podobné pasáže vázány na pasáže převzaté z právních předpisů (které jsou řádně citovány), kde sice ke shodě dochází, ale lze to těžko klást autorovi za vinu. Stejně tak časté shody nalezené v názvech právních předpisů či knih a jiných zdrojů. V jiných případech dochází ke shodě, když je odkazováno na stejný zdroj, ale text není identický. Je zde sice otázkou, zda nemohl být inspirován zjištěným zdrojem na místo uváděné citace a zda tedy nedošlo k převzetí citace, ale vzhledem k relativně běžné dostupnosti předmětných zdrojových publikací to dost dobře nelze nejen tvrdit, ale zejména prokázat. Na druhou stranu může určité pochybnosti vzbuzovat

skutečnost, že v některých případech se v předložené diplomové práci objevuje stejný chybný způsob citování, který byl použit v předmětné práci rigorózní, se kterou byla nalezena shoda. Je to třeba příklad citovaného komentáře Františka Vyhnanovského Zbraně a střelivo z roku 1936, kdy je při odkazování na strany použit chybná posloupnost „27 - 29 s.“ místo správné „s. 27 – 29“ (viz například s. 9, pozn. č. 25 posuzované diplomové práce a s. 45, pozn. č. 139 předmětné rigorózní práce, obdobně srovnej také s. 10, pozn. č. 30, 31 a 33 se s. 47, pozn. č. 151, 149, s. 48, pozn. č. 153). Tyto skutečnosti bude – i vzhledem k poměrně vysoké určené míře podobnosti – třeba vysvětlit v průběhu obhajoby.

Přes výše uvedené připomínky lze konstatovat, že práce v zásadě odpovídá formálním požadavkům stanoveným pro diplomové práce, přičemž poskytuje relativně komplexní přehled vývoje právní úpravy pojednávané problematiky, který je vhodně doplněn náhledem na rozhodovací praxi založeným na vybraných dobových judikátech. Diplomant dodržel předem stanovenou osnovu a vytyčené cíle diplomového práce. Z těchto důvodů doporučuji práci k obhajobě, přičemž bližší hodnocení bude možno stanovit až na základě jejího průběhu. V případě úspěšné obhajoby je pak práci možno hodnotit známkou velmi dobře.

4

Témata k obhajobě:

Porovnání trestněprávního postihu činů souvisejících s držením a nošením zbraní v meziválečném období a v období po 2. světové válce.

Orgány oprávněné kontrolovat a trestat porušování předpisů o držení zbraní v Protektorátu Čechy a Morava.

Plzeň 27. dubna 2023